

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/30/2016
Identifikačné číslo spisu:	7912212629
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7912212629.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: ICOMA spol. s r.o., so sídlom Ruskovská 6, Trebišov, IČO: 36 568 902, zast. advokátom: JUDr. Juraj Füzér, so sídlom M. R. Štefánika 1256/22, Trebišov, proti odporcovi: INICO TREBIŠOV spol. s r.o., so sídlom Ruskovská 6, Trebišov, IČO: 36 201 537, zast. advokátom: JUDr. Vladimír Vrábel, so sídlom Hlavná 70, Košice, o zaplatenie 183.508,90 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn.9Cb/14/2012, na dovolanie navrhovateľa a spoločnosti BAUMA-SK spol. s r.o., so sídlom Ruskovská 6, Trebišov, IČO: 44 721 048 proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Cob/111/2015-712 zo dňa 26. novembra 2015, takto

rozhodol:

I. Dovolanie navrhovateľa a spoločnosti BAUMA-SK spol. s r.o., so sídlom Ruskovská 6, Trebišov, IČO: 44 721 048 o d m i e t a .

II. Odporcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trebišov ako súd prvej inštancie (ďalej tiež ako „súd prvého stupňa“ v znení pôvodne aplikovaného Občianskeho súdneho poriadku) uznesením č. k. 9Cb/14/2012-697 zo dňa 30. 04. 2015 pripustil, aby do konania na miesto doterajšieho navrhovateľa ICOMA spol. s r.o., so sídlom Ruskovská 6, Trebišov, IČO: 36 568 902 vstúpila obchodná spoločnosť: BAUMA-SK spol. s r.o., so sídlom Ruskovská 6, Trebišov, IČO: 44 721 048.

2. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v priebehu konania o vymoženie peňažnej pohľadávky bol podaný návrh na zmenu účastníkov konania na strane navrhovateľa podľa § 92 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) tak, aby do konania na miesto doterajšieho navrhovateľa vstúpila obchodná spoločnosť BAUMA-SK spol. s r.o., na ktorú bola zmluvou o postúpení pohľadávok postúpená žalovaná pohľadávka. Uvedené potvrdil postupca aj postupník a zhodne navrhli zmenu účastníkov konania na strane navrhovateľa.

3. Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa § 92 ods. 2, 3 O. s. p. a dospel k záveru, že sú splnené

podmienky pre pripustenie zmeny účastníkov konania na strane navrhovateľa. Uviedol, že z oznámenia o postúpení pohľadávok zo dňa 29. 10. 2014 a prílohy k tejto zmluve, v ktorej sú postúpené pohľadávky identifikované, vyplýva, že po začatí konania nastala právna skutočnosť - postúpenie pohľadávky a postupník so vstupom do tohto konania na miesto doterajšieho navrhovateľa súhlasil. Oznámenie o postúpení pohľadávok bolo zaslané odporcovi, ktorý na toto oznámenie reagoval písomným stanoviskom zo dňa 20. 11. 2014.

4. Na odvolanie odporcu Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací po prejednaní veci podľa § 212 ods. 1, 3 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., uznesením č. k. 4Cob/111/2015-712 zo dňa 26. 11. 2015, uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O. s. p. zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

5. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že navrhovateľ podal návrh na zmenu účastníkov konania na strane navrhovateľa podľa § 92 ods. 2 O. s. p. písomným podaním zo dňa 08. 01. 2015 a v ten istý deň oznámil postúpenie pohľadávky aj postupník - obchodná spoločnosť BAUMA-SK spol. s r.o., Ruskovská 6, Trebišov. Ani postupca ani postupník zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 29. 10. 2014 súdu nepredložili. Súd prvého stupňa uznesením č. k. 9Cb/14/2012-671 zo dňa 16. 01. 2015 pripustil, aby do konania na miesto doterajšieho navrhovateľa ICOMA s.r.o., Ruskovská 6, Trebišov, vstúpila obchodná spoločnosť BAUMA-SK spol. s r.o., Ruskovská 6, Trebišov na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 29. 10. 2014. Na odvolanie odporcu proti tomuto uzneseniu rozhodol súd prvého stupňa autoremedúrou podľa § 210a O. s. p. a prvostupňové uznesenie č. k. 9Cb/14/2012-671 zo dňa 16. 01. 2015 uznesením č. k. 9Cb/14/2012-695 z 19. 03. 2015, právoplatné dňa 14. 04. 2015, zrušil. Následne súd prvého stupňa bez toho, aby účastníci konania urobili nejaký procesný úkon, alebo aby súd prvého stupňa zistil akékoľvek nové skutočnosti rozhodné pre zmenu účastníkov konania na strane navrhovateľa, ďalším uznesením č. k. 9Cb/14/2012-697 zo dňa 30. 04. 2015 opätovne pripustil, aby do konania na miesto doterajšieho navrhovateľa ICOMA s.r.o. Ruskovská 6, Trebišov vstúpila obchodná spoločnosť BAUMA-SK spol. s r.o., Ruskovská 6, Trebišov. Súd prvého stupňa teda vydal dvakrát rovnaké uznesenie bez toho, aby v uznesení zo dňa 30. 04. 2015 uviedol, čo ho k takémuto procesnému postupu viedlo a prečo uznesenie najprv zrušil a potom opäť vydal také isté uznesenie.

6. Odvolací súd v ďalšom poukázal na zmluvu o dielo č. 2/5/Z/07/IC zo dňa 18. 06. 2007 na zhotovenie diela „Prešov - pitná voda a kanalizácia v povodí rieky Torysy“ a článok XI. bod 2, z ktorého vyplýva, že „Zhotoviteľ sa zaväzuje, že bez písomného súhlasu objednávateľa nepostúpi vzniknutú pohľadávku na plnenie diela tretej osobe pod sankciou 30% z celkovej ceny diela“. Poukázal ďalej na § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), ako aj § 525 ods. 2 OZ, ktoré je výnimkou zo všeobecnej zásady, že predmetom zmluvy o postúpení pohľadávky môže byť akákoľvek pohľadávka. Toto obmedzujúce zákonné ustanovenie má zabrániť tomu, aby sa postúpením pohľadávky veriteľa v určitých prípadoch nezhoršilo postavenie dlžníka, alebo aj postavenie samotného veriteľa. Aj keď na platnosť postúpenia pohľadávky podľa § 524 ods. 1 OZ sa súhlas dlžníka nevyžaduje, veriteľ môže vopred dohodou s dlžníkom možnosť postúpenia pohľadávky vylúčiť. Postúpenie pohľadávky môžu veriteľ a dlžník vylúčiť vo vzťahu k určitej osobe, ktorej by mala byť táto pohľadávka postúpená, alebo vo vzťahu k všetkým osobám, alebo môžu obmedziť postúpenie pohľadávky na určitý čas. Ak by následne napriek takejto dohode k postúpeniu pohľadávky došlo, odporovalo by to dohode podľa § 525 ods. 2 OZ a takáto zmluva o postúpení pohľadávky by bola podľa § 39 OZ neplatná, lebo by bola v rozpore s § 525 ods. 2 OZ.

7. V prejednávanej veci vyššie opísaná situácia nastala, pretože napriek tomu, že sa účastníci konania ako veriteľ a dlžník v zmluve o dielo v čl. XI. bod 2 dohodli, že navrhovateľ ako zhotoviteľ diela nepostúpi svoju pohľadávku voči objednávateľovi diela nikomu bez súhlasu objednávateľa, navrhovateľ ako zhotoviteľ diela a zároveň veriteľ uvedené nerešpektoval a postúpil predmetnú pohľadávku na obchodnú spoločnosť BAUMA-SK spol. s r.o., Ruskovská 6, Trebišov.

8. Odvolací súd preto námietku odporcu spočívajúcu v tvrdení, že zmluva o postúpení pohľadávok,

ktorú uzatvoril navrhovateľ ako veriteľ, je neplatná podľa § 39 OZ, pretože je v rozpore s § 525 ods. 2 OZ a dohodou účastníkov konania o nemožnosti postúpenia pohľadávky bez písomného súhlasu odporcu ako objednávateľa diela, vyhodnotil za dôvodnú. Uviedol, že čl. XI. bod 2 zmluvy o dielo je jasnou dohodou zmluvných strán a záväzkom navrhovateľa ako zhotoviteľa diela, že svoju pohľadávku z tejto zmluvy nepostúpi bez písomného súhlasu odporcu ako objednávateľa diela tretej osobe. Takýto záväzok zhotoviteľa je dohodou zhotoviteľa a objednávateľa v zmluve o dielo o zákaze postúpenia pohľadávky zhotoviteľa bez súhlasu objednávateľa diela, teda bez súhlasu odporcu, a to aj napriek tomu, že v texte nie je uvedené slovo „zákaz“. Je tam však jasná „dohoda“ strán o tom, že pohľadávku bez súhlasu druhej zmluvnej strany nepostúpia.

9. Odvolací súd preto dospel k záveru, že súd prvého stupňa rozhodol nesprávne, ak napadnutým uznesením pripustil, aby do konania na miesto doterajšieho navrhovateľa ICOMA, s.r.o., Ruskovská 6, Trebišov vstúpila obchodná spoločnosť BAUMA-SK spol. s r.o., Ruskovská 6, Trebišov, pretože navrhovateľ nebol oprávnený pohľadávku zo zmluvy o dielo bez súhlasu odporcu postúpiť zmluvou o postúpení pohľadávok na BAUMA-SK spol. s r.o.. Súdu prvého stupňa vytkol, že vôbec neposudzoval, či podľa § 92 ods. 3 O. s. p. nastala právna skutočnosť uvedená v § 92 ods. 2 O. s. p., t. j. či nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú platný prevod práv, a teda, či predmetná zmluva o postúpení pohľadávok bola platná. Navyše, súd prvého stupňa sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vôbec nevysporiadal s tvrdením odporcu v písomnom stanovisku zo dňa 20. 11. 2014, z dôvodu ktorého je napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa aj nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

10. S poukazom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O. s. p. zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, v ktorom bude konať vo veci samej s pôvodným navrhovateľom - spoločnosťou ICOMA s.r.o., Ruskovská 6, Trebišov.

11. Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 21. 01. 2016.

12. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podali navrhovateľ a spoločnosť BAUMA-SK spol. s r.o., Ruskovská 6, Trebišov (ďalej ako „dovolatelia“), v zákonom stanovenej lehote dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnili ust. § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a dôvodnosť ust. § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ O. s. p. (č. l. 722 - 725).

13. Vo vzťahu k procesnej vade konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. spočívajúcej v odňatí možnosti konať pred súdom, dovolatelia poukázaním na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 35/98 namietli nepreskúmateľnosť uznesenia odvolacieho súdu. Súčasne vyslovili názor, že tým, že odvolací súd prvostupňovému súdu uložil, že v ďalšom konaní sa má konať len s pôvodným navrhovateľom - spoločnosťou ICOMA spol. s r.o., odňal dovolateľom - navrhovateľovi aj postupníkovu možnosť konať pred súdom.

14. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. dovolatelia namietli porušenie § 92 ods. 2, 3 O. s. p., pretože odvolací súd zaujal právny záver, že je potrebné konať len s pôvodným navrhovateľom - spoločnosťou ICOMA spol. s r.o., a to bez toho, aby napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil a návrhy na pripustenie vstupu spoločnosti BAUMA-SK spol. s r.o. zamietol alebo vyslovil, že o zamietnutí návrhov je potrebné rozhodnúť po zrušení rozhodnutia uznesením. Tvrdia, že z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu nevyplýva, že by o návrhoch bolo potrebné rozhodovať, vyplýva z neho len to, že prvostupňový súd má konať s pôvodným navrhovateľom a v ďalšom konaní asi len v odôvodnení má túto otázku riešiť ako predbežnú bez akéhokoľvek rozhodnutia, čo však považujú za nesprávne.

15. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. spočívajúcemu v nesprávnom právnom posúdení veci dovolatelia poukázaním na čl. XI. bod 2 zmluvy o dielo č. 2/5/Z/07/IC zo dňa 18. 06. 2007 namietli právny záver odvolacieho súdu o neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok a nemožnosti pohľadávku zo zmluvy o dielo postúpiť bez písomného súhlasu

odporcu. Výslovili názor, že predmetnú pohľadávku bolo možné postúpiť aj bez písomného súhlasu objednávateľa, ale za stratu 30% hodnoty tejto pohľadávky. Namietli ďalej neurčitost' a nezrozumiteľnosť čl. XI. bod 2 zmluvy č. 2/5/Z/07/IC zo dňa 18. 06. 2007, z dôvodu ktorého je zmluva v tejto časti vzhľadom na § 37 ods. 1 OZ neplatná. Uvádzajú, že zmluvu koncipoval odporca, preto pri spornosti výkladu predmetného článku nemôže byť táto skutočnosť na ich ujmu. Z dôvodu, že uvedenými skutočnosťami sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nezaoberal, je uznesenie v tejto časti nepreskúmateľné.

16. Na základe vyššie uvedených tvrdení dovolateľa navrhli uznesenie odvolacieho zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie.

17. K dovolaniu dovolateľov sa písomne vyjadril odporca, ktorý ho navrhol odmietnuť. Súčasne si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania v sume 960,37 eur za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k dovolaniu (č. l. 736 - 737).

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)] po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie dovolateľov je potrebné odmietnuť, nakoľko smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

19. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd postupoval v zmysle § 470 ods. 1, ods. 2 veta prvá C. s. p. (podľa ktorých ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované) a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 239 O. s. p..

20. Na odôvodnenie svojho záveru dovolací súd podľa § 451 ods. 3 veta prvá C. s. p. stručne uvádza, že rozhodnutia odvolacieho súdu vydané v procesnej forme uznesenia, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ust. § 239 ods. 1 a 2 O. s. p.. V predmetnej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým uznesenie súdu prvého stupňa o pripustení vstupu obchodnej spoločnosti BAUMA-SK spol. s r.o., Ruskovská 6, Trebišov na miesto doterajšieho navrhovateľa, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, z ktorej skutočnosti je zrejmé, že sa nejedná o žiaden z prípadov zakotvených v § 239 O. s. p., preto dovolanie dovolateľov podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

21. Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 ods. 1 O. s. p. (§ 242 ods. 1 O. s. p.), zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie netrpí niektorou z nich. V zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

22. Dovolateľ vady v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/, g/ O. s. p. nenamietal a tieto nezistil ani dovolací súd. Vzhľadom na obsah dovolania sa zamerail na posúdenie, či dovolateľovi rozhodnutím odvolacieho súdu nebola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.).

22. Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu

Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

23. Z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd dovolaním napadnutým uznesením zrušil uznesenie súdu prvého stupňa, a to z dôvodu, že bolo nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, čím žalovanému odňal možnosť konať pred súdom ako aj z dôvodu, že súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav a následne vo veci nesprávne rozhodol. Podľa názoru dovolacieho súdu, uvedeným postupom v súlade s ustanovením § 221 ods. 1 O. s. p. odvolací súd neodňal dovolateľom ako účastníkom možnosť konať pred súdom, pretože súd prvého stupňa bude v konaní s navrhovateľom pokračovať a postupník nie je účastníkom konania. Uvedený postup odvolacieho súdu nevylučuje, aby súd prvého stupňa po zrušení rozhodnutia opätovne rozhodol o návrhu na zmenu účastníkov konania a rozhodnutie v intenciách zrušujúceho rozhodnutia riadne odôvodnil.

24. Dovolací súd na margo uznesení súdov nižších stupňov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho) dodáva, že tieto svoje rozhodnutia aj náležite odôvodnili, v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. (ktorá norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní v zmysle § 211 ods. 2 O. s. p.).

25. Vo vzťahu k dovolateľom vytýkanému dovolaciemu dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. (tzv. relatívny dovolací dôvod) dovolací súd zdôrazňuje, že tzv. iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 ods. 1 O. s. p. nezakladá zmatečnosť rozhodnutia. Dovolací súd síce naň prihliada z úradnej povinnosti, avšak samotná existencia inej vady konania na založenie prípustnosti dovolania nepostačuje. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné, o tento prípad však v prejednávanej veci nejde.

26. Dovolateľ napokon tvrdí, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). K obsahu tejto dovolacej námietky dovolací súd zdôrazňuje, že nesprávne právne posúdenie veci je síce prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia. V prejednávanej veci by uvedený dovolací dôvod bolo možné úspešne použiť, len ak by prípustnosť dovolania vyplývala z § 239 O. s. p., v posudzovanom prípade však tomu tak nie je.

27. So zreteľom na vyššie uvedené, keďže v danom prípade prípustnosť dovolania dovolateľov proti uzneseniu odvolacieho súdu nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O. s. p., ani § 237 ods. 1 O. s. p., dovolací súd dovolanie podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako procesne neprípustné odmietol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou dovolania.

28. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania odporcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

29. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.